

ISSN 2146-4456 E-ISSN 2687-5039

BELGİ DERGİSİ

Pamukkale Üniversitesi
Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi
Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi

Sayı/Number 29

Kış/Winter 2025

Sahibi/Owner
Merkez adına Müdür
Prof. Dr. Ercan HAYTOĞLU

Yazı işleri Müdürü/ Journal Administrator
Prof. Dr. Tahir KODAL

Editörler/Editors
Prof. Dr. Mithat AYDIN
Öğr. Gör. Cengiz AKSEKI

İletişim Adresi/Contact Adresse
Pamukkale Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi
Araştırma ve Uygulama Merkezi (Dergi Editörlüğü)
Kınıklı Yerleşkesi 20070, Denizli

Kapak Resmi/Picture of Cover
Fotoğraflarla Atatürk, Genelkurmay Askerî Tarih
ve Stratejik Etüt (ATASE) Başkanlığı Yayınları, Genel
Kurmay Basımevi, Ankara 2011

**Dizgi ve Kapak Tasarımı/Typographical and Cover
Design**
Şule AVCIOĞLU

İngilizce Redaktör/ Copy Editing
Öğr. Gör. Ayşe YAVUZ

İletişim için Kurumsal E-posta:
belgidergisi@pau.edu.tr

**BELGİ DERGİSİ, TR DİZİN ULAKBİM tarafından
taranmakta ve Dergipark'ta yer almaktadır.**

**Bu Dergi Creative Commons Atıf 4.0 Uluslararası Lisansı
ile lisanslanmıştır**

Belgi (ISSN 2146-4456 E-ISSN 2687-5039), yılda iki kez yayımlanan uluslararası hakemli bir dergidir. Her hakkı saklıdır. Dergide yayımlanan yazıların tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

YAYIN KURULU/EDITORIAL BOARD

- Dr. Mithat AYDIN Pamukkale Üniversitesi-Eğitim Fakültesi/TÜRKİYE
maydin@pau.edu.tr
- Dr. Erdal AYDOĞAN Atatürk Üniversitesi-Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü/
TÜRKİYE *erdalaydogan@atauni.edu.tr*
- Dr. Zafer ÇAKMAK Fırat Üniversitesi- Eğitim Fakültesi/TÜRKİYE
zcakmak@firat.edu.tr
- Dr. Hayri ÇAPRAZ Süleyman Demirel Üniversitesi- Fen Edebiyat Fakültesi/TÜRKİYE
hayricapraz@sdu.edu.tr
- Dr. Hilary COOPER University of Cumbria/ENGLAND
hilary.cooper@cumbria.ac.uk
- Dr. Violeta Petrova GEORGIEVA Veliko Turnova University/BULGARIA
violetvt@gmail.com
- Dr. Fabio L. GRASSI Sapienza Università di Roma/ITALY
fabio.grassi@uniroma1.it
- Dr. Ercan HAYTOĞLU Pamukkale Üniversitesi-Fen Edebiyat Fakültesi/TÜRKİYE
ehayt@pau.edu.tr
- Dr. Süleyman İNAN Pamukkale Üniversitesi-Eğitim Fakültesi/TÜRKİYE
sinan@pau.edu.tr
- Dr. Umut KARABULUT Pamukkale Üniversitesi-Fen Edebiyat Fakültesi/TÜRKİYE
ukarabulut@pau.edu.tr
- Dr. Tahir KODAL Pamukkale Üniversitesi-Eğitim Fakültesi/TÜRKİYE
tkodal@pau.edu.tr
- Dr. Catriona PENNELL University of Exeter/ENGLAND
C.L.Pennell@exeter.ac.uk
- Dr. Armand SAG Instituut voor Turkse Studies/HOLLAND
a.sag@turksestudies.org
- Dr. Ömer TURAN Orta Doğu Teknik Üniversitesi - Fen-Edebiyat Fakültesi/TÜRKİYE
omer@metu.tr

ALAN EDİTÖRLERİ/ SECTION EDITORS

- Dr. Durmuş AKALIN, (Pamukkale Üniversitesi/TÜRKİYE)
- Dr. Bayram AKÇA, (Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi/TÜRKİYE)
- Dr. Nejdet BİLGİ, (Celal Bayar Üniversitesi/TÜRKİYE)
- Dr. İbrahim BOZKURT, (Mersin Üniversitesi/TÜRKİYE)
- Dr. Yasemin DOĞANER, (Hacettepe Üniversitesi/TÜRKİYE)
- Dr. Abdullah GÜNDOĞDU, (Ankara Üniversitesi/TÜRKİYE)
- Dr. Umut KARABULUT (Pamukkale Üniversitesi-Fen Edebiyat Fakültesi/TÜRKİYE)
- Dr. Zafer TANGÜLÜ, (Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi /TÜRKİYE)

DANIŐMA KURULU/ADVISORY BOARD

- Dr. Roza ABDİKULOVA (Kırgızistan-Türkiye Manas Ün./KIRGIZİSTAN)
Dr. Erdal AÇIKSES (Munzur Ün./TÜRKİYE)
Dr. Mehmet AKGÜN (Pamukkale Ün./TÜRKİYE)
Dr. Mehmet ALPARGU (Sakarya Ün./TÜRKİYE)
Dr. Kemal ARI (Dokuz Eylül Ün./TÜRKİYE)
Dr. Mithat AYDIN (Pamukkale Ün./TÜRKİYE)
Dr. Erdal AYDOĞAN (Atatürk Ün./TÜRKİYE)
Dr. İbrahim Ethem ATNUR (Atatürk Ün./TÜRKİYE)
Dr. Engin BERBER (Ege Ün./TÜRKİYE)
Dr. Üçler BULDUK (Ankara Ün./TÜRKİYE)
Dr. Gheorghe CALCAN (ROMANYA)
Dr. Zafer ÇAKMAK (Fırat Ün./TÜRKİYE)
Dr. Kemal ÇİÇEK (Türk Tarih Kurumu/TÜRKİYE)
Dr. H. Aliyar DEMİRCİ (Pamukkale Ün./TÜRKİYE)
Dr. Orazpolat EKEBAHARLI (TÜRKMENİSTAN)
Dr. Cezmi ERASLAN (İstanbul Ün./TÜRKİYE)
Dr. Temuçin Faik ERTAN (Ankara Ün./TÜRKİYE)
Dr. Mehmet EVSİLE (Ondokuz Mayıs Ün./TÜRKİYE)
Dr. Sadettin GÖMEÇ (Ankara Ün./TÜRKİYE)
Dr. Abdullah GÜNDOĞDU (Ankara Ün./TÜRKİYE)
Dr. Necdet HAYTA (Gazi Ün./TÜRKİYE)
Dr. Ercan HAYTOĞLU (Pamukkale Ün./TÜRKİYE)
Dr. Osman HORATA (Hacettepe Ün./TÜRKİYE)
Dr. Süleyman İNAN (Pamukkale Ün./TÜRKİYE)
Dr. Bekir KOÇ (Ankara Ün./TÜRKİYE)
Dr. Tahir KODAL (Pamukkale Ün./TÜRKİYE)
Dr. Entela MUÇO (Devlet Arşivleri Genel Müd./ARNAVUTLUK)
Dr. Nuri KÖSTÜKLÜ (Necmettin Erbakan Ün./TÜRKİYE)
Dr. Ayfer ÖZÇELİK (Pamukkale Ün./TÜRKİYE)
Dr. Neşe ÖZDEN (Ankara Ün./TÜRKİYE)
Dr. Gavriil PEDA (ROMANYA)
Dr. Solmaz RÜSTEMOVA (Azerbaycan Millî İlimler Akademisi/AZERBAYCAN)
Dr. Orlin SABEV (Bulgaristan Bilimler Akd./BULGARİSTAN)
Dr. Haluk SELVİ (Sakarya Ün./TÜRKİYE)
Dr. Grigoriy SHKUNDİN (Moskova Üni./RUSYA)
Dr. Satay SIZDIKOVA (KAZAKİSTAN)
Dr. Azmi SÜSLÜ (Ankara Ün./TÜRKİYE)
Dr. Enis ŞAHİN (Sakarya Ün./TÜRKİYE)
Dr. Zaza TSURTSUMIA (Tiflis Tamar Mepe Ün./GÜRCİSTAN)
Dr. İsmail TÜRKOĞLU (Mimar Sinan Ün./TÜRKİYE)
Dr. Mustafa YILMAZ (Hacettepe Ün./TÜRKİYE)
Dr. Umut KARABULUT (Pamukkale Ün./TÜRKİYE)
Dr. Denis VOVCHENKO (Oclahoma Northeastern State Un./USA)

BU SAYININ HAKEMLERİ/BOARD OF REFEREES FOR THIS VOLUME

- Dr. Gülbadi ALAN (Erciyes Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Erdal AYDOĞAN (Atatürk Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Necdet AYSAL (Ankara Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Mehmet BAŞARAN (Aydın Adnan Menderes Üniversitesi /TÜRKİYE)
Dr. Sinan BAŞARAN (Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Mehtap BAŞARIR (Kayseri Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Murat BURGAÇ (Anadolu Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Recep BÜYÜKTOLU (Çankırı Karatekin/TÜRKİYE)
Dr. Zafer ÇAKMAK (Fırat Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Hayri ÇAPRAZ (Süleyman Demirel Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Veysel ÇOLAKER (Pamukkale Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Sabit ÇETİN (Milli Savunma Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Sadık ÇETİN (Gaziantep Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Sevtap DEMİRCİ (Boğaziçi Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Yasemin DOĞANER, (Hacettepe Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. M. Emin ELMACI (Dokuz Eylül Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Günver GÜNEŞ (Aydın Adnan Menderes Üniversitesi /TÜRKİYE)
Dr. Müslime GÜNEŞ (Aydın Adnan Menderes Üniversitesi /TÜRKİYE)
Dr. Hatice GÜZEL MUMYAKMAZ (Yozgat Bozok Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Umut KARABULUT (Pamukkale Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Murat KARATAŞ (Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Bilge KARBİ (Beykent Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Hasan Taner KERİMOĞLU (Dokuz Eylül Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Ulvi KESER (Uluslararası Final Üniversitesi/KKTC)
Dr. Ayşegül KUŞ (Ondokuz Mayıs Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Taner LÜLECİ (Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi /TÜRKİYE)
Dr. İsmail OĞUZ (Manisa Celal Bayar Üniversitesi /TÜRKİYE)
Dr. Ayşe ÖZKAN (Çankırı Karatekin Üniversitesi/ TÜRKİYE)
Dr. Makbule SARIKAYA (Ardahan Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Erdal TAŞBAŞ (Akdeniz Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Melih TINAL (Dokuz Eylül Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Hakan UZUN (Ankara Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Hasan YAPICI (Kütahya Dumlupınar Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Fikrettin YAVUZ (Sakarya Üniversitesi/TÜRKİYE)

Amaç ve Kapsam

Belgi, Atatürk Araştırma ve Uygulama Merkezi tarafından yayımlanan yakın dönem Osmanlı Tarihi, Atatürk ve Cumhuriyet dönemini içeren özgün, bilimsel makalelere yer verir. Uluslararası hakemli bir dergi olan Belgi, kış ve yaz olmak üzere yılda iki defa yayımlanır.

Yayımlanacak yazılarda bilimsel araştırma ölçütlerine uyma, alana bir yenilik getirme ve başka yerde yayımlanmamış olma şartı istenir. Yayımlanmamış olmak şartıyla daha önce bilimsel toplantılarda sunulmuş olan bildiriler de kabul edilebilir. Yayımlanan makaleler için telif ücreti ödenmez. Editör, gerekli görmesi halinde makaleler üzerinde düzeltme yapabilir.

İÇİNDEKİLER

Araştırma Makaleleri

- Oral ATEŞ - Recep BÜYÜKTOLU** **1**
16. Kolordu Komutanı Miralay Mustafa Kemal Bey'in Edirne Günleri (28 ocak 1916-11 mart 1916)
- Mehmet Emin ELMACI** **23**
Mustafa Kemal Paşa'nın Basına Verdiği Mülakatları Üzerinden Milli Mücadele'nin Kamuoyu İle İletişim boyutu (1918-1919)
- Mehmet Ozan GÜLADA** **61**
Avusturya Siyasi Mizah Dergilerinin Balkan Savaşlarını Sunumu
- Arzu Erman** **85**
Amaltheia Gazetesine Göre Anadolu'daki Gelişmeler (1922-1923)
- Hakan GÖKPINAR** **109**
"Avusturya'nın Nadasa Bırakılmış Türkiye Yatırımları" Avusturya Basınında Kapitülasyonların Kaldırılması Süreci ve Türkiye İktisat Kongresi
- Orhan ÖZCAN** **141**
Avustralya Basınında Lozan Barış Antlaşması Üzerine Değerlendirmeler
- Fatih SELÇUK** **161**
Ahenk Gazetesi Başyazarı Mehmet Şevki Ertuğrul'un Serbest Fırka Hatıratı ve Tek Parti Dönemine Dair Düşündükleri
- Sezen KARABULUT** **195**
1939 Yılı "Okuyucu Mektupları" Işığında Yeniden Okumak
- Serap TAŞDEMİR** **217**
Türk Havacılık Tarihinde Merzifon
- Adil Adnan ÖZTÜRK** **239**
Kıbrıs Sorunu ve Rauf Denktaş'ın Aydın Ziyaretleri

- Resul KÖSE..... 277**
Travels Of Prime Minister Süleyman Demirel To Eastern And Southeastern Anatolian Provinces in 1968
- Tuğba BELENLİ..... 303**
Dışişleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi Belgelerine Göre Türkiye’de Toplum Kalkınması Alanında Çalışan Amerikan Barış Gönüllüleri
- Muhammet GÜÇLÜ..... 329**
İbradılı Mutasarrıf/Vali Ali Rıza Bey’in (Kuruoğlu) Hayatı ve Faaliyetleri(H. 1287/1870-1871-1958)
- Ali Ulvi ÖZDEMİR..... 355**
Taner Akçam’ın Yüzyıllık Apartheid Kitabı Hakkında Değerlendirmeler
- Şaziye DİNÇER..... 377**
Erken Modern Osmanlı’da Deliler e Delilik Üzerine